

Column

CollegeTour: vernieuwing met jong talent

Op vrijdag 19 maart organiseren Glastuinbouw Westland en VNO-NCW Westland-Delfland voor de derde keer CollegeTour. Een format dat bekend is van TV waarbij studenten aan een inspirerende gast hun vragen mogen stellen. Doel van 'onze' CollegeTour is om jong talent een inkijkje te geven in de wereld van glastuinbouw, die in rap tempo verandert in een technisch hoogstaande fabriek van gezonde voeding en welbevinden. Onze sector kent een verschuiving als het gaat om personeel: door de techniek en robotisering die we de kas in brengen, hebben we ander geschoold personeel nodig: mensen die robots kunnen aansturen. Maar ook marketing medewerkers. Want hé, we verkopen straks geen tomaat meer maar 22 gram aan vitamines en 355 gram aan mineralen; verse vitamine die de volksgezondheid bevordert en ziektes voor is. Dus moeten we die nietsvermoedende student gaan triggeren. De student die, zo blijkt uit onderzoek, met zijn carrière graag wil bijdragen aan een maatschappelijke hoger doel. De dikke auto hoeft hij niet meer. Hij schept op zaterdagavond bij zijn vrienden liever op over dat hij bijdraagt aan gezondheid voor iedereen, waar ook ter wereld. En dus gaan we die student verrassen: de glastuinbouw verrijkt jou én die 8 miljard mensen die onze planeet straks telt.

Inmiddels hebben 530 scholieren en studenten zich aangemeld. Zij zullen futurist Richard van Hooijdonk het hemd van het lijf vragen. Hij neemt de studenten mee in de wereld van Urban Farming, hoe vis en groenten straks in één systeem worden geteeld, over de noodzaak van genetisch gemanipuleerd voedsel en hoe drones de rol van de tuinder overnemen. Vanwege het coronavirus passen momenteel niet al die 530 studenten bij elkaar in een zaal. Dus maken we zelfs bij de organisatie van onze CollegeTour gebruik van onze digitale. Hoofd Speaker Richard bevindt zich in 'ons' kenniscentrum World Horti Center. De 530 studenten knippen we op in groepjes van 12 op de onderwijsinstellingen zelf, zodat de 1,5 meter afstand kan worden gewaarborgd. Nu komt het leuke, iets waar we COVID dan maar wel dankbaar voor zijn: iedere groepje van 12 studenten wordt begeleid door ervaringsdeskundigen. Jawel, onze eigen leden! Dat betekent dat 40 ondernemers vrijdagochtend 19 maart op pad gaan. Elk naar een groepje naar informatie hunkerende studenten. Om met elkaar te luisteren naar het verhaal van Richard, hem via de live-chat vragen te stellen, en om de studenten vervolgens zelf te vertellen hoe het er in de praktijk aan toe gaat bij hen op het bedrijf. Wat hun passie is, wat hen inspireert en waarom hij én onze sector al die nieuwe, jonge geesten nodig heeft.

Ben jij ondernemer in de Glastuinbouw of aanverwant, en denk je: ik wil ook mee doen? Geef je dan snel nog op via info@glastuinbouwwestland.nl.

Ilse de Wilde,
Coördinator CollegeTour 2021

Colofon

Deze pagina valt onder redactionele verantwoordelijkheid van Glastuinbouw Westland. Advertentieverkoop: Uitgeverij West Media bv, telefoon 0174-624212.

Contact
Bestuur Glastuinbouw Westland
Jacco Vooijs: voorzitter
telefoon: 06-10358391
Follow me on twitter @VooijsWestland
Hans van Geest: regiocoördinator
Marjolijn Elgers: bestuurlijk secretaresse. U kunt de bestuursleden bereiken via het secretariaat: telefoonnummer: 085-0036400 e-mail: info@glastuinbouwwestland.nl website: www.glastuinbouwwestland.nl

Relatiebeheerders
Jos van Kester: 06-46216729
Kees Duijvestijn: 06-50684311
Ab van Marrewijk: 06-39639131

Meldpunt misstanden Glastuinbouw
E: info@glastuinbouwwestland.nl
T: 06 10 35 83 91 (Jacco Vooijs)

Ondernemers Klankbord
www.ondernemersklankbord.nl
070-3490600

Onderzoek: aardwarmte leidt tot 90 procent minder CO2-uitstoot dan CV-ketel

Door over te stappen van aardgas naar geothermie kunnen huizen aanzienlijk minder CO2 uitstoten. Hoewel er bij het winnen van aardwarmte methaan en CO2 vrijkomt, is dit vele malen minder dan bij een CV-ketel. En geothermie kan ook de uitstoot van een warmtenet met bijna 60 procent omlaag brengen, blijkt uit onderzoek van TNO.

Het onderzoeksinstituut keek naar de mogelijkheden om CO2 te besparen met geothermie. Dat onderzoek is nodig, want volgens de plannen van het kabinet moeten in 2030 1,2 miljoen huizen warmte krijgen uit een warmtenet. Nu is geothermie niet helemaal uitstootvrij. Vaak komt er bij het oppompen van water ook methaan vrij – een veel krachtiger broeikasgas. Dat moet verbrand worden, en dat zorgt voor CO2-uitstoot. De pompen die het werk doen bij een aardwarmteput hebben stroom nodig, die op dit moment niet 100 procent duurzaam is. Daardoor komt er bij winning van aardwarmte volgens TNO 4,3 tot 8,6 kilo CO2 vrij per gigajoule opgewekte energie. Dat is 90 procent minder dan de uitstoot van een aardgasketel. Toch is dit niet het hele verhaal. Want hoewel geothermie een duurzame bron van warmte is, is er niet genoeg van beschikbaar voor de piekmomenten, zoals koude winterdagen

of ochtenden waar iedereen tegelijk wil douchen. Daarom is het bijstoken van aardgas volgens TNO voorlopig onvermijdelijk. Op termijn kan waterstof daar een alternatief bieden, maar voor 2030 is dat niet aan de orde. Ook het transport van de warmte zorgt voor verliezen. Al met al komt de uitstoot van een warmtenet op aardwarmte daarmee 60 procent lager uit dan bij stoken van een aardgasketel – nog steeds een fikse winst. Om zeker te weten dat aardwarmte aan de eisen van het Klimaatakkoord voldoet, en dus toegepast kan worden als alternatieve warmtebron, moet er nu gekeken worden naar manieren om de CO2-uitstoot omlaag te brengen. Bijvoorbeeld door het vrijgekomen methaan terug in de put te stoppen, of om te vormen tot aardgas, zodat het een nuttig tweede leven krijgt. En de nodige bijstook op piekmomenten kan met duurzamere brandstoffen, zoals als biomassa of het eerdergenoemde waterstof, milieuvriendelijker worden. TNO opende onlangs een groot centrum voor onderzoek naar aardwarmte in Rijswijk, waar wetenschappers de mogelijkheden onderzoeken van de techniek. Het nu gepubliceerde whitepaper laat voor TNO zien dat geothermie een onmisbare duurzame warmtebron is.

Bron: Greenportwestholland.nl

Telers trakteren personeel ziekenhuis Maasstad op 3.500 Primula Sweet Kisses

Afgelopen december kwamen de kwekers van Telersvereniging Touch Me+ online bijeen voor de jaarvergadering. Elk jaar wordt een goed doel gesteund en voor 2021 koos men voor het I.C. personeel, het verplegend personeel en artsen van het Maasstad Ziekenhuis te Rotterdam. Aan hen schonk men vorige week 3.500 Primula Sweet Kisses. Marjolijn van der Matten, afdeling Communicatie Maasstad Ziekenhuis, nam op 13 januari jongstleden de Primula Sweet Kisses namens het verplegend personeel, de artsen en het andere personeel in ontvangst uit handen van Anne Marie Kuyvenhoven (Sales Support Manager Telersvereniging Touch Me). "Het Maasstad Ziekenhuis is erg dankbaar dat we aan hen denken", zo vertelt Anne Marie Kuyvenhoven. "Tijdens de eerste coronagolf kregen ze wekelijks bloemen en planten gedoneerd. In deze tweede golf is dit veel minder." Alle kwekers van Telersvereniging Touch deden mee aan de actie. "In het

voorjaar hebben we een vergelijkbare actie georganiseerd. Verschil met toen is ook dat de markt er toen wel even anders uitzag. Kwekers wisten niet waar ze met hun planten naartoe konden. Nu zijn de prijzen echter matig tot redelijk en is het verleidelijk te gaan rekenen wat deze actie de individuele kwekers kost. Desalniettemin is unaniem besloten de actie gewoon door te zetten. Daar ben ik erg trots op." De Primula Sweet Kisses werden verzameld bij Ammerlaan-Sosef en vanuit daar naar Rotterdam gebracht. Telersvereniging Touch Me+ bestaat uit zeven Primula-kwekers, te weten OK-Plant, SV.CO, Ammerlaan-Sosef, Gevers Planten, Loos Plants, Berhout Plants en Sjaak Buijs. Voor meer informatie over telersvereniging Touch Me kunt u kijken op: www.sweetkisses.eu

Bron: bpnieuws.nl

Warmtecoöperatie Kralingerpolder breidt uit voor transitie naar duurzame warmte

Met het toetreden van vijftien bedrijven is de Warmtecoöperatie Kralingerpolder recent uitgebreid tot ca. 160 ha glasoppervlak. De nieuwe toetreders komen uit het naastgelegen gebied Westerlee. Gerrie Overgaag van Kwekerij Overgaag treedt nu ook formeel toe tot het bestuur van Warmtecoöperatie Kralingerpolder. De reden voor de intensieve samenwerking tussen de bedrijven in de gebieden Kralingerpolder en Westerlee is het zetten van stappen voor de energietransitie, het ontwikkelen van projecten voor duurzame warmte. Beide gebieden hebben een ondergrond die onvoldoende geschikt is voor aardwarmte. Daarom wordt er samengewerkt met partijen in de omgeving die duurzame warmtebronnen gaan ontwikkelen.

Nieuwe projecten in voorbereiding
Momenteel zijn er drie nieuwe geothermieprojecten in voorbereiding. En er wordt een restwarmteleiding vanuit Rotterdam naar Den Haag voorbereid die de komende jaren moet worden aangelegd. De visie van de warmtecoöperatie is dat door de bundeling een stevigere positie wordt verkregen. Dit biedt betere kansen voor de ambitie van het cluster: het beschikbaar krijgen van duurzame warmte tegen een concurrerende prijs. Naast het nieuwe bestuurslid Gerrie Overgaag, bestaat het bestuur van de warmtecoöperatie uit: voorzitter Jacco Besuijen, Patrick Dekker, Willem van der Voort, Mirjam Boekstijn en Marcel van den Berg.

Ook de productie van karton levert warmte op

De Jong Verpakking is specialist in golfkartonnen verpakkingen.

Foto: Jaap van Emmerik

In het Westland zijn meerdere warmteclusters en aardwarmtebronnen in ontwikkeling voor het verduurzamen van de glastuinbouw. Maar hoe zit het met de inzet van restwarmte uit het eigen Westland?

De afgelopen maanden heeft Energie Transitie Partners samen met De Jong Verpakking (kartonproducent) onderzoek gedaan naar een nuttige bestemming voor de restwarmte van De Jong Verpakking op Handelsondreef Westerlee in De Lier. Wethouder Varekamp (gemeente Westland): "De warmtevraag in Westland is enorm. Voor de energietransitie zijn dit goede kansen om lokaal opgewekte restwarmte ook lokaal in te zetten. Wij ondersteunen deze initiatieven vanuit de markt nadrukkelijk en zijn blij met de planvormingssubsidie van de provincie Zuid-Holland die deze studie mogelijk maakte."

Duurzame kansen bij de Jong verpakking
De Jong Verpakking, specialist in golfkartonnen verpakkingen, heeft een geheel eigen productieproces met twee golfkartonmachines en zestien verwerkingsmachines. Henk de Jong, eigenaar van De Jong Verpakking: "Duurzaamheid is een belangrijk thema bij ons en bij onze klanten. In onze fabriek nemen we tal van maatregelen om de impact op het milieu te minimaliseren." Vanwege een geplande uitbreiding van de ketels bij de golfkartonfabriek gaat het productieproces in de toekomst meer restwarmte opleveren. Ondernemers, zoals Henk de Jong, willen

hun restproduct graag nuttig inzetten. Dat is een lastige opgave. Dus als er een warmteleiding langs het bedrijventerrein loopt, is het logisch te onderzoeken of het rendabel is om aan te sluiten. Eerder is het ontwerp van een slim hybride warmtenet als TKI-project (Topsector Kennis en Innovatie) voor energie onderzocht. Deze studie is gebruikt als basis voor dit haalbaarheidsonderzoek.

Haalbaarheidsonderzoek
In de haalbaarheidsstudie zijn de condities van de restwarmte, de inkoop van de restwarmtebron in omliggend warmtesysteem onderzocht. Ook is een begroting van kosten van uitkoppeling van de restwarmte en koppeling met afnemers opgesteld. In de inventarisatie van de warmte-

vraag zijn drie verschillende afzetmogelijkheden nader verkend:
• Ruimteverwarming eigen panden en omliggende panden op het bedrijventerrein en aan de andere kant van de N223.
• De restwarmte als mogelijke duurzame bron voor glastuinbouwondernemers in het gebied Westerlee. In de directe nabijheid van De Jong Verpakking zijn er meerdere glastuinbouwondernemers die niet op een warmtenet zijn aangesloten en de restwarmte nuttig kunnen inzetten.
• De bestaande bouw van De Jong Verpakking ligt naast het warmtenet Trias Westland. De restwarmte van de golfkartonfabriek kan een mogelijke aansluiting, oftewel in-koppeling, zijn op het warmtenet.

Restwarmte uit kartonproductie
De Jong Verpakking gaat vervolg geven aan het benutten van restwarmte. Zo wordt de engineering uitgewerkt voor ruimteverwarming en het aansluiten van nieuwe en bestaande aangrenzende panden op restwarmte en koeling. Daarnaast worden de kantoren in de nieuwbouw straks verwarmd met warmte uit de kartonproductie. Momenteel is het leveren van restwarmte aan glastuinbouwondernemers economisch nog een uitdaging vanwege de kosten voor het vervoeren van de warmte.

Bron: etp-westland.nl

Foto: Sjoerd de Jonge

Volg ons op Social Media

Facebook:
f Glastuinbouw Westland

Twitter:
@GlastuinbouwWL

SCHERMED
Covers your world

Horizontale schermen Verduistering Insectengas

Dé specialist in scherming en insectengas
Bel 0174 - 622 214 of mail naar info@schermmed.nl

SANTEN & GASILLE
MAKELAARS

De makelaars met een andere aanpak

- Aan- en verkoop
- Reconstructie
- Onteigening
- Taxatie en advies

DE LIER 0174-511300
SANTEN-GASILLE.NL